

Tentoonstellings- architectuur

The Exhibition Architecture

[NL]

De tentoonstellingsarchitectuur van *Feast of Fools*. Bruegel herontdekt zet twee strategieën in om Bruegel, de moderne en de hedendaagse kunstenaars, en de ruimtes van het Kasteel van Gaasbeek te laten interageren.

Het tentoonstellingskabinet

Waar de kamers van het kasteel het toelaten, werd gekozen voor een kabinetopstelling. De werken van de modernen, in de tentoonstelling aanwezig omwille van hun band met het oeuvre van Bruegel, worden er getoond op de wijze waarop de schilderijen van Bruegel in de late zestiende en de zeventiende eeuw tentoongesteld werden: in kunstenaarskabinetten met een dense ophanging, soms tot drie werken hoog. Het is een wijze van tentoonstellen die we vandaag nog kunnen zien in privécollecties zoals die van de prinsen Doria-Pamphilj in Rome, waar onder meer Bruegels bekende *Zeeslag bij Napels* hangt, omringd door talloze andere werken, zoals de Vlaamse landschapsschilderijen van Paulus Bril (1554-1626) en tijdgenoten. Het concentreren van een relatief grote groep werken per kamer is niet alleen gepast vanuit historisch perspectief, het verhoogt ook de leesbaarheid van de thema's van de tentoonstelling, en intensificeert de confrontatie tussen de werken onderling.

Op statief

In die zalen waar de wanden niet beschikbaar zijn voor ophanging wordt het kabinet gevormd door de historische inrichting en de permanente collectie, die maximaal aanwezig blijft. Daarbinnen komt een

vrijstaande structuur die dienst doet als een meervoudig statief. De werken van de tijdelijke tentoonstelling worden op die manier vóór de permanente werken geplaatst, opnieuw in een nauwe interactie met elkaar, maar ook met hun omgeving. Deze opstelling op statief, vóór andere schilderijen of wandtapijten, was trouwens gebruikelijk in Vlaamse kunstkabinetten in de zeventiende eeuw. Men kan ze bijvoorbeeld zien op de schilderijen van Cornelis de Baellieur (1607-1671). Het is een wijze van opstellen die ook in de late negentiende eeuw nog gebruikelijk was, onder meer in het kabinet van de Brusselse burgemeester, een historische restauratie uit dezelfde periode als de kamers in het kasteel.

De structuur: statief, vitrine, tafel, bank, toren

Dezelfde modulaire structuur van het meervoudige statief keert terug in alle tentoonstellingsmeubilair: ze transformeert achtereenvolgens in tafel, vitrine, tentoonstellingswand, zitbank, en geluidstoren in het park. De structuur herinnert aan de schrijnwerkstructuren op de werf van Bruegels *Toren van Babel* in het Kunsthistorisches Museum in Wenen. Ze komen ook voor op Maarten van Valckenborchs (1535-1612) versie in de collectie van het Kasteel van Gaasbeek zelf, maar ze verwijzen even goed naar hedendaags werk, zoals dat van de Belgische kunstenaar Willy De Sauter (*1938). De structuur is geschilderd met een kalkcaseïneverf volgens het lazuur-procedé, een techniek die ook in Bruegels tijd gebruikelijk was. De transparant-witte kleur onderlijnt de autonomie van de structuur ten opzichte van zowel de donkere lambriseringen en het houten meubilair als van het intense coloriet van de wandtapijten en wandbekledingen van de kamers van het kasteel.

[EN]

The exhibition architecture of *Feast of Fools. Bruegel Rediscovered* uses two strategies to allow Bruegel, modern and contemporary artists, and the spaces of Gaasbeek Castle to interact.

The collector's gallery

Wherever the castle rooms allow for it, a cabinet setup has been opted for. The works of the modernists, here at the exhibition because of their link with Bruegel's oeuvre, are displayed in the way Bruegel's paintings were exhibited in the late sixteenth and seventeenth centuries: densely arranged in collector's galleries, sometimes up to three works high. It is an exhibition method we can still see today in ancient private collections, such as that of the Doria Pamphilj in Rome, where Bruegel's famous *Naval Battle in the Gulf of Naples* hangs surrounded by numerous other works, such as the Flemish landscape paintings by Paulus Bril (1554–1626) and contemporaries.

Concentrating a relatively large group of works per room is not only appropriate from a historical perspective, it also increases the readability of the exhibition's themes, and intensifies the confrontation between the works themselves.

On an easel

In those rooms where the walls are not available for hanging, the cabinet consists of historical furnishings and the permanent collection, which remain fully present. In the centre a freestanding structure serves as a multi-mount easel. The works of the temporary

exhibition are thus placed in front of the permanent works, again in close interaction with each other, as well as their surroundings. This arrangement on an easel, in front of other paintings or tapestries, was also common in Flemish collector's galleries in the seventeenth century. They can be seen for example in the paintings of Cornelis de Baellieur (1607–1671). It's an arrangement that was also common in the late nineteenth century, notably in the cabinet of the Brussels mayor, an historic restoration from the same period as that of the rooms in the castle.

The structure: easel, display case, table, bench, tower

The same modular structure of the multi-purpose easel is reflected in all the exhibition furniture: it transforms into a table, showcase, exhibition wall, sofa, and sound tower in the park. The structure recalls the carpentry structures on the building site of Bruegel's *Tower of Babel* in the Kunsthistorisches Museum in Vienna. They also appear on Maarten van Valckenborch's (1535–1612) version in the collection of Gaasbeek Castle itself, but refer just as well to contemporary work, such as that of the Belgian artist Willy De Sauter (*1938). The structure is covered with a lime casein paint using an opaque woodstaining technique that was common in Bruegel's time. Its transparent white colour underlines the autonomy of the structure in relation to the dark panelling and wooden furniture as well as the intense colour of the tapestries and wall-coverings of the rooms of the castle.

Pieter Bruegel,
*De toren van
Babel / The
Tower of Babel*
(1563) (details)

Stadhuis
van Brussel,
Kabinet van de
burgemeester
(ca. 1900) / City
Hall of Brussels,
Cabinet of the
Mayor (c. 1900)

Cornelis de
Baelieur, *Intérieur
van een galerij
met schilderijen
en kunstvoor-
werpen* / *Interior
of a Gallery with
Paintings and
Art Objects* (1637)

Henri Matisse,
Het rode atelier /
The Red Studio.
Issy-les Moulin-
eaux (1911)

